

Informācija par Stratēģijā noteikto finanšu un nefinanšu mērķu izpildi 2023. gadā

Saskaņā ar apstiprināto Stratēģiju, ir izvirzīti sekojoši stratēģiskās attīstības virzieni un būtiskākie ilgtermiņa mērķi:

- galvenais finanšu mērķis ir, realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi;
- galvenais nefinanšu mērķis ir atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību;
- ALTUM prioritārie virzieni ietver garantiju un aizdevumu izsniegšanu un apkalpošanu, ieguldījumus iespējkapitāla fondos dažādās izaugsmes stadijās, klimata pārmaiņu ietekmes samazināšanas risinājumus, tai skaitā, energoefektivitātes programmu īstenošanu gan dzīvojamo ēku, gan uzņēmumu segmentā, jaunu projektu uzsākšanu, attīstot piedāvāto finanšu instrumentu klāstu, kā arī Latvijas Zemes fonda attīstību;
- galvenie darbības virzieni: atbalsts uzņēmējiem, lauksaimniekiem un noteiktām personu kategorijām; energoefektivitāte; Latvijas Zemes fonda pārvaldība;
- ALTUM īpašu uzmanību pievērš vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības ("ESG") izvērtējumam, gan pieņemot ar finansēšanu saistītus lēmumus, gan ALTUM iekšējos procesos.

ALTUM mērķis arī turpmāk ir nodrošināt pēc iespējas augstāku kredītreitinga līmeni, kas nav zemāks par divām pakāpēm par Latvijas valsts reitingu, ko piešķir Starptautiskā kredītreitingu aģentūras [Moody's Investors Service](#) (turpmāk - Moody's).

Finanšu un nefinanšu mērķi

Saskaņā ar Stratēģiju tika izvirzīti sekojoši galvenie finanšu mērķi, kas saistīti ar ALTUM finanšu darbības stāvokli, un nefinanšu mērķi, kas izriet no ALTUM noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, normatīviem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu:

- Stratēģijā noteikts mērķis jauno darījumu apjomu mērķa rādītāju pieaugums, jauno darījumu apjomam līdz 2024. gadam palielinoties par 3.24%;
- ALTUM finanšu instrumentu bruto portfeļu pieaugums plānots vidēji 10% gadā, nodrošinot līdz 2024. gada beigām kopējo portfeļa apjomu 1.3 miljardi EUR apmērā;
- ALTUM jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā raksturo plānoto ALTUM ietekmes pieaugumu uz tautsaimniecības attīstību, sekmējot privātā kapitāla un finanšu resursu mobilizēšanu atbalstāmās jomās. 2024. gadā šis rādītājs plānots 773 milj. EUR;
- Stratēģijas īstenošanas periodā *Kapitāla atdeves* (ROE) rādītāju plānots saglabāt virs 1.3%;
- finanšu mērķa rādītājs *Pašu kapitāls* pārskata gada beigās plānots ar pozitīvu dinamiku;
- lai nodrošinātu ALTUM finanšu efektivitāti, izdevumu attiecībai pret ieņēmumiem plānots nodrošināt ne vairāk kā 65% apmērā.

Informācija par Stratēģijā noteikto nefinanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- Jauno darījumu (ar grantiem) apjomi** 2023. gadā sasniedza **289 milj. EUR**, kas ir par 42 milj. EUR (-13%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktie 331 milj. EUR. Stratēģijā noteiktā rādītāja izpildi ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi jaunajās atbalsta programmās - investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmā (-13 milj. EUR) un Atjaunošanas un noturības mehānisma (ANM) programmās (-31 milj. EUR), vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, mājokļu garantiju programmās (-10 milj. EUR) un garantiju programmā lielajiem uzņēmumiem (-11 milj. EUR), ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, kas turpināja pieaugt kopš 2022.gada beigām arī 2023.gada pirmajā pusgadā, kā arī Covid-19 atbalsta programmās (-20 milj. EUR), kurā 2023.gadā nebija jauno darījumu, jo atbalsta programmas noslēdzās 2022.gada beigās, jo nebija pieprasījuma. Mazāks jauno darījumu apjoms (-9 milj. EUR) nekā Stratēģijā plānots bija arī grantu programmās. Savukārt lielāks jauno darījumu apjoms nekā tika plānots, sagatavojot Stratēģiju, kas daļēji kompensēja jauno darījumu apjoma samazinājumu, bija vairākās esošajās atbalsta programmās, kā piemēram, lauksaimniecības apgrozāmo līdzekļu aizdevumu programmā (+7 milj. EUR), daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes aizdevumu programmā (+20 milj. EUR), MVU energoefektivitātes aizdevumu programmā (+17 milj. EUR), kredītu garantiju programmā (+7 milj. EUR) un riska kapitāla instrumentu programmās (+8 milj. EUR), kā arī Ukrainas kara seku mazināšanas programmās (+13 milj. EUR), kas, sagatavojot Stratēģiju, nebija plānota.
- Bruto portfeļi uz 2023. gada beigām (ar grantiem)** sastāda **1'102 milj. EUR**, kas ir par 93 milj. EUR (-8%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktie 1'194 milj. EUR. Lielāko ietekmi uz atbalsta instrumentu bruto portfeli (ar grantiem) atstāja grantu portfelis, kas 2023.gada beigās bija par 61 milj. EUR mazāks (-47%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto

(129 milj. EUR) un kredītportfelis (atskaitot reversās nomas darījumus, kas ir iekļauti Zemes fonda portfeli), kas 2023.gada beigās bija par 49 milj. EUR mazāks (-12%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (409 milj. EUR), kā arī riska kapitāla instrumentu portfelis, kas 2023.gada beigās bija par 20 milj. EUR mazāks (-17%) salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto (117 milj. EUR). Mazākus portfeļa apjomus 2023.gada beigās ietekmēja mazāki jauno darījumu apjomi, ko savukārt ietekmēja augstās procentu likmes, inflācija un uzņēmēju un privātpersonu nogaidošā attieksme pret jaunu kredītsaistību uzņemšanos. Neskatoties uz nelabvēlīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem, kas ietekmēja arī garantiju portfelis un Zemes fonda portfelis, 2023.gada beigās garantiju portfelis un Zemes fonda portfelis bija par attiecīgi 30 milj. EUR (+7%) un 7 milj. EUR (+7%) lielāks nekā Stratēģijā noteiktais (attiecīgi 450 milj. EUR un 90 milj. EUR).

Segmentu griezumā lielākais portfelis izveidots Mazo, vidējo un lielo uzņēmumu (MVU un lielo uzņēmumu) segmentā – 32.3% (2022.gada 31.decembrī: 35.1%), tālāk seko Privātpersonas – 31.5% (2022.gada 31.decembrī: 29.2%), Lauksaimnieki – 26.7% (2022.gada 31.decembrī: 26.2%) un Finanšu starpnieki – 9.5% (2022.gada 31.decembrī: 9.4%).

- **Moody's piešķirtais kredītreitings** Stratēģijā noteikts divas pakāpes zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga pēc Moody's novērtējuma. Moody's [2024. gada 2. februārī](#) pārspīrināja ALTUM ilgtermiņa kredītreitingu **Baa1** ar stabilu perspektīvas novērtējumu, kas ir tādā pat līmenī, kāds tika apstiprināts 2022. gada 16. decembrī. Atbilstoši Moody's aktualizētajai ar valdību-saistītu emitentu metodikai (Government-Related Issuers Methodology), kas publicēta 2024.gada 25.janvārī, Moody's vairāk neklasificē ALTUM kā ar valdību-saistītu emitentu (government-related issuer) un atsaucis tā bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment) baa3. Turpmāk ALTUM kredītreitings novērtējums tiek veikts balstoties tikai uz Moody's Finanšu institūciju metodiku (Finance Companies Methodology). No 2024.gada 2.februāra ALTUM noteikts atsevišķais kredītnovērtējums (standalone assessment) līdzinājās baa3 līmenī, kas aizstāj atsaukto bāzes kredītnovērtējumu (Baseline Credit Assessment).

Moody's apstiprinātais ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir vienu pakāpi zem Latvijas valstij piešķirtā reitinga, kas 2023. gada beigās bija A3, un ALTUM tas ir labāks par Stratēģijā noteikto sliekšni.

ALTUM ilgtermiņa kredītreitings Baa1 ir viens no augstākajiem Latvijas kapitālsabiedrībām piešķirtajiem un tas ļauj sekmīgāk realizēt ALTUM ilgtermiņa stratēģiju finansējuma piesaisti, esot regulāram kapitāla tirgus dalībniekam un emitējot obligācijas.

- ALTUM **jauno darījumu iniciētais ieguldījums tautsaimniecībā** 2023. gadā sasniedza **946 milj. EUR**, kas ir par 156 milj. EUR vairāk (+20%) nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (790 milj. EUR).
- **Valsts atbalsta programmu (ar grantiem) apjoms uz 1 darbinieku** sastāda **4.5 milj. EUR**, kas ir par 0.6 milj. EUR (-11%) mazāk nekā Stratēģijā 2023. gadam noteiktais rādītājs (5.1 milj. EUR).
- **Brīvprātīgi aizgājušo darbinieku mainība** sastāda **8%** un ir mazāka par Stratēģijā plānoto rādītāju (<10%), +0.7% salīdzinot ar 2022. gadu.
- **Apmācīto darbinieku skaits** gadā sasniedz **96%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju (>70%), -2% salīdzinot ar 2022. gadu.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais nefinanšu mērķis: **atbalstīt un veicināt finanšu pieejamību uzņēmējdarbībā un sekmēt tautsaimniecības attīstību.**

Informācija par Stratēģijā noteikto finanšu mērķu izpildi 2023. gadā

- **kapitāla atdeve ROE** 2023. gadā sasniedza **4.7%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 1.3\%$, +1.8% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **peļņa 17.8 milj. EUR**, pārsniedz Stratēģijā 2023. gadam plānoto rādītāju (8.9 milj. EUR, +6.3 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu);
- **pašu kapitāls (gada beigās) ir 390 milj. EUR** (Stratēģijā 2023. gadam plānots 414 milj. EUR, -6 milj. EUR salīdzinot ar 2022. gadu). Mazāks pašu kapitāls 2023.gada beigās salīdzinājumā ar Stratēģijā noteikto skaidrojams ar finansējuma pārdali no speciālā rezerves kapitāla, kas bija paredzēts Covid-19 atbalsta programmu riska segumam, uz saistībām investīciju aizdevumu lielajiem uzņēmumiem ar kapitāla atlaidi programmai, palielinot programmas apjomus un saglabājot to pašu finansējuma būtību – finansējums jaunas atbalsta programmas īstenošanai un sagaidāmo zaudējumu segšanai.
- **izdevumu/ieņēmumu attiecība sastāda 26%** un ir zemāka par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\leq 65\%$, -12% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu);
- **6 mēnešu likviditātes rādītājs 402%** ir augstāks par plānoto rādītāju ($\geq 100\%$, +36% absolūtā izteiksmē salīdzinot ar 2022. gadu). 2023.gadā ALTUM saņēma finansējumu no vairākiem ES fondiem – 2023.gada sākumā Atjaunošanas un noturības mehānisma finansējumu un 2023.gada beigās jaunā ES fondu perioda 2021-2027 finansējumu, kā arī visa

2023.gada laikā ES fondu perioda 2014-2020 finansējumu, kas palielināja ALTUM likvīdos līdzekļus. ALTUM saglabā augstu likviditātes līmeni;

- rādītājs **Kapitāls bez pārvērtēšanas rezerves (KBPR)/Kopējie pārvaldītie aktīvi (KPA)** sastāda **23%**, kas ir vairāk par Stratēģijā plānoto rādītāju ($\geq 20\%$). Salīdzinājumā ar 2022.gadu, šis rādītājs ir samazinājies par 4% absolūtā izteiksmē, ko ietekmēja pašu kapitāla izmaiņas (skatīt komentāru rādītājam "Pašu kapitāls (gada beigās)") un kopējo pārvaldīto aktīvu pieaugumu 2023. gadā par 217 milj. EUR (+20%). Minētais rādītājs parāda, ka ALTUM ir pietiekams pašu kapitāls ar ALTUM darbību saistīto risku segumam.

2023. gadā ir izpildīts Stratēģijā noteiktais ALTUM galvenais finanšu mērķis: **realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt pozitīvu ALTUM kapitāla atdevi.**

Atsevišķu rādītāju novirzes no Stratēģijā plānotajiem rādītājiem nav raksturojamas kā būtiskas un nav negatīvi ietekmējušas ALTUM galveno uzdevumu izpildi un Stratēģijas īstenošanu.

Papildus informācija par nefinanšu un finanšu mērķu īstenošanu ir pieejama Gada pārskatā par 2023. gadu (turpmāk - Gada pārskats) - Vadības ziņojumā un Gada pārskata Citos pielikumos.

Akcionāru sapulce, apstiprinot ALTUM darbības plānu un budžetu 2024. gadam, saskaņā ar Stratēģiju, izvirzīja šādus ALTUM būtiskākos mērķus un uzdevumus 2024. gadā:

galvenais uzdevums – realizējot valsts atbalsta programmas, nodrošināt ALTUM portfeļa pieaugumu, saglabājot pozitīvu kapitāla atdevi un efektivitāti;

mērķi un uzdevumi:

Sagaidāms, ka 2024.gadā turpināsies resursu dārdzības ietekmēta uzņēmēju piesardzīga un nogaidoša attieksme pret jaunām investīcijām un kredītsaistību uzņemšanos, tāpēc tiek plānota lielāka ALTUM iesaiste tiešajā kreditēšanā tajās jomās, kurās kreditēšana ir nepietiekama. Vienlaikus ALTUM plāno saglabāt fokusu uz jaunā ES fondu plānošanas perioda 2021.-2027.gadam programmu uzsākšanu, kā arī turpināt īstenot Atveseļošanās un noturības mehāniska (ANM) fonda programmas un lielo investīciju aizdevumu programmu ar kapitāla atlaidi.	Lai veicinātu finansējuma pieejamību un padarītu aizdevumu piešķiršanu vēl efektīvāku un ātrāku, aizdevumu pieteikumiem apjomā līdz 100 tūkstošiem eiro plānots ieviest automatizētu izskatīšanas procesu.	Iespējamā instrumentu lomas palielināšana, ieviešot 5.paaudzes iespējamā kapitāla fondus, kas būs nozīmīgs atbalsts inovatīvu, tehnoloģisku un ar lielu izaugsmes potenciālu apveltītu uzņēmumu izaugsmei un attīstībai, kā arī IPO fondu, lai veicinātu gan uzņēmumu darbību kapitāla tirgū, gan darījumu aktivitāti tajā.